

Kinh tế học khu vực công

Bài tập 2

Câu 1: Thuế và lựa chọn giữa lao động với nghỉ ngơi (20 điểm)

Giả sử mỗi giờ Lưu Bình kiếm được 10 đồng trước thuế. Lưu Bình có thể làm việc 8 giờ một ngày và 360 ngày một năm. Hãy vẽ đường giới hạn ngân sách thể hiện mối quan hệ đánh đổi giữa lao động và nghỉ ngơi theo các hệ thống thuế dưới đây:

- Thuế suất phẳng 20% đánh trên tất cả thu nhập kiếm được.
- Thuế đa bậc, theo đó 10.000 đồng đầu tiên sẽ không chịu thuế, sau đó là đánh thuế suất 25% trên mỗi đồng thu nhập vượt 10.000 đồng.
- Thuế đa bậc: 5.000 đồng đầu tiên chịu thuế 10%, 20% đánh trên 10.000 đồng tiếp theo, và 30% những đồng thu nhập kiếm được sau đó.
- Lưu Bình là lao động chính, còn Dương Lễ là lao động phụ. Hỏi tác động thay thế hay tác động thu nhập sẽ lớn hơn đối với Lưu Bình hay Dương Lễ khi chính phủ tăng thuế? Giải thích.

Câu 2: Thuế với tác động thu nhập và tác động thay thế (20 điểm)

Giả sử đường cung lao động của phụ nữ được ước lượng như sau:

$$L_i^S = -320 + 85\hat{w}_i + 320c_i - 120m_i$$

Trong đó, L là cung lao động, \hat{w} là tiền lương sau thuế, c là tốt nghiệp đại học, m là đã đính hôn. Cung lao động được đo bằng số giờ lao động trong năm và tiền lương được tính theo đơn giá tiền lương theo giờ.

- Hãy cho biết ý nghĩa của hệ số tiền lương sau thuế. Nếu tiền lương sau thuế tăng từ 6 lên 10 đồng một giờ thì cung lao động sẽ thay đổi thế nào?
- Ý nghĩa của tác động thay thế và tác động thu nhập của tiền lương lên cung lao động là gì?
- Hệ số ước lượng này có thể bị chệch (biased) như thế nào? Hãy giải thích.

Câu 3: Chuyển giá (20 điểm)

- Chuyển giá là gì? Chuyển giá là hành vi trốn thuế (tax evasion) hay tránh thuế (tax avoidance)? Các hành vi chuyển giá phổ biến là gì?
- Tác động hay hậu quả của chuyển giá là gì?
- Tại sao việc kiểm soát chuyển giá lại khó khăn?
- Làm sao để chống chuyển giá?

Câu 4: Khuyến khích thuế (40 điểm)

- Hãy phân tích những lợi ích và rủi ro của chính sách ưu đãi thuế đầu tư của Chính phủ Việt Nam? Hãy lấy một số ví dụ để minh họa cho những lợi ích và rủi ro đó.

- b. Theo anh/chị, Chính phủ có nên thực hiện chính sách ưu đãi thuế cho nhà đầu tư hay không? Vì sao?
- c. Để chính sách ưu đãi thuế mang lại lợi ích hay giảm rủi ro, Chính phủ nên thiết kế hệ thống thuế thế nào?
- d. Có ý kiến đề xuất rằng chính phủ nên giảm thuế thu nhập cá nhân cho lao động làm việc trong lĩnh vực công nghệ cao như công nghệ thông tin, công nghệ bán dẫn, công nghệ sinh học, IoT, AI, big data, v.v... Anh/chị có đồng ý với đề xuất này không? Hãy phân tích quan điểm của anh/chị?